

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Kozłowska

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie ze skargi Z. O.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 11 kwietnia 2017 r., sygn. I ACa [...]

wydanym w sprawie z powództwa Z. O.

przeciwko [...] Ubezpieczeń - Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę, podwyższenie renty i ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 23 listopada 2018 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 9 lutego 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

1) oddala zażalenie;

2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] radcy prawnej J. G. kwotę 1350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt), podlegającą podwyższeniu o podatek od towarów i usług (VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu;

3) nie obciąża powoda kosztami postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji obu stron zmienił wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 26 marca 2014 r. w części zasądzającej od pozwanego na rzecz powoda rentę w kwocie 1200 zł za okres od 1 października 2006 r. do 31 października 2010 r. oraz w kwocie po 1300 zł miesięcznie za okres od 1 listopada 2010 r. do dnia 30 marca 2011 r., w miejsce renty po 977 zł przyznanej powodowi przez pozwanego, w ten sposób, że podwyższył tę rentę do kwoty po 1300 zł miesięcznie za okres od 1 stycznia 2011 r. do dnia 31 marca 2011 r., płatną do dnia 10 każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia płatności którejkolwiek z rat, a w pozostałej części oddalił powództwo oraz oddalił w pozostałym zakresie apelację obu stron.

Postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2018 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej powoda do rozpoznania.

W skardze o wznowienie postępowania, złożonej w dniu 14 listopada 2017 r., od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 11 kwietnia 2017 r., powód powołał podstawę przewidzianą w art. 403 § 2 k.p.c. Podał, że w dniu 12 października 2017 r. zostało przeprowadzone badanie rezonansem magnetycznym jego czaszki w Zakładzie Diagnostyki [...] w S., z którego wynika, w jego ocenie, że z racji umiejscowienia ustalonego guza istnieje prawdopodobieństwo graniczące z pewnością, iż guz powstał podczas wypadku, jakiemu uległ w styczniu 1999 r. i ma podłoże pourazowe, pozostając w ścisłym związku z obrażeniami prawej strony twarzoczaszki. Badanie to może mieć bardzo istotny wpływ na wynik sprawy, wskazuje na związek przyczynowo – skutkowy istniejący pomiędzy wypadkiem a istniejącymi i nasilającymi się objawami, zwłaszcza że takiej informacji udzielił mu lekarz. Zaznaczył, że w toczącym się postępowaniu takie badanie nie było przeprowadzone, chociaż potrzeba dowodu z opinii biegłego neurologa była przez niego podnoszona.

Domagał się wznowienia postępowania i rozpoznania sprawy na nowo oraz przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego neurologa dla ustalenia związku

przyczynowego pomiędzy obrażeniami doznanymi w wypadku a stwierdzonymi zmianami w postaci naczyńniaka jamistego lub starego ogniska pokrwotocznego oraz innych zmian śródczaszkowych, umiejscowionych w prawej i czołowej części czaszki.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił skargę. Wskazał na powinność wykazania przez skarżącego, że powoływane przez niego jako wykryte nowe okoliczności lub środki dowodowe istniały w czasie postępowania, ale nie zostały powołane, ich wpływ na wynik sprawy jest możliwy oraz nie miał możliwości skorzystania z nich w zakończonym postępowaniu. Podstawę wznowienia może stanowić taki środek dowodowy, który istniał przed uprawomocnieniem się orzeczenia, ale nie był dla niego dostępny. Zaznaczył, że stan neurologiczny powoda był przedmiotem rozważań sądu drugiej instancji, na co wskazuje opinia biegłego oraz wynik badania rezonansu magnetycznego z dnia 20 czerwca 2016 r. Nie było podstaw do uznania, że złożona przez powoda dokumentacja stanowi nowe dowody.

Powód w zażaleniu zarzucił naruszenie art. 410 § 1 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie, a także art. 403 § 2 k.p.c. przez błędną wykładnię i uznanie skargi za niedopuszczalną, z powołaniem na brak nowych dowodów i bez odniesienia się do nowych okoliczności. Podniósł, że nowe okoliczności faktyczne obejmowały rozpoznanie u powoda naczyńniaka jamistego lub starego ogniska krwotocznego oraz padaczki ogniskowej. Okoliczności te istniały w toku postępowania apelacyjnego, ale nie były znane ani jemu, ani Sądowi. Ponadto specjalistyczne badanie okulistyczne wykazało pogorszenie widzenia w lewym oku. Domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia i wznowienia postępowania w odniesieniu do żądania zadośćuczynienia i renty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c., można również żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Restytucyjna podstawa wznowienia postępowania prawomocnie zakończonego, do której należy także ta

objęta art. 403 § 2 k.p.c., zakłada, że kwestionowane orzeczenie jest merytorycznie nieprawidłowe, z uwagi na wadliwość podstawy rozstrzygnięcia. Prowadzi to do wniosku, że do uwzględnienia skargi może dojść tylko wtedy, gdy między powołaną przyczyną wznowienia a treścią rozstrzygnięcia zajdzie związek przyczynowy.

Powołanie okoliczności faktycznych może stanowić podstawę wznowienia postępowania, jeżeli okoliczności te istniały w czasie trwania prawomocnie zakończonego postępowania, a przed uprawomocnieniem się zaskarżonego orzeczenia były dla strony „nieujawnialne”, czyli nie miała do nich dostępu; zostały wykryte po prawomocnym zakończeniu sprawy. Nie mogą to być zatem okoliczności, które wynikały z materiału procesowego, ale nie zostały dostrzeżone przez stronę, okoliczności, które powstały po uprawomocnieniu się zaskarżonego orzeczenia, czy też okoliczności, które zostały powołane przez stronę, ale nie były przedmiotem oceny sądu ze względu na ich nieistotność. Powołanie środków dowodowych powinno dotyczyć tych, które istniały w czasie prawomocnie zakończonego postępowania, przed uprawomocnieniem się, a zostały wykryte po tym czasie, dopiero w chwili, w której strona nie mogła już zgłosić wniosku o przeprowadzenie przez sąd dowodu z tego środka. Istotne jest także to, czy wykrycie okoliczności faktycznych lub środków dowodowych było wywołane przyczynami, za które strona ponosi odpowiedzialność.

W sprawie prawomocnie zakończonej były przeprowadzane dowody z opinii biegłych, także neurologów, przez Sądy obu instancji dla ustalenia następstw wypadku komunikacyjnego, podczas którego powód doznał obrażeń. Przedmiotem analizy biegłych było także badanie rezonansu magnetycznego głowy. Powołanie przez powoda okoliczności wskazujących na występowanie opisanego guza i dowodu w postaci kolejnego badania rezonansu magnetycznego nastąpiło po prawomocnym zakończeniu postępowania przez Sąd Apelacyjny. Okoliczności w postaci tego guza mózgu i padaczki nie zostały stwierdzone w prawomocnie zakończonym postępowaniu. Nie było podstaw do przyjęcia, że jako następstwa wypadku występowały już w czasie prowadzenia tego postępowania. Przedstawiony dowód nie został wykryty po wydaniu zaskarżonego wyroku, ale powstał po tym czasie. Nie może być traktowany jako wypełniający przesłanki

nowego dowodu, o jakim mowa w art. 403 § 2 k.p.c. Nie zasługiwał na podzielenie zarzut skarżącego naruszenia art. 403 § 2 k.p.c.

Z art. 410 § 1 k.p.c. wynika, że sąd odrzuca skargę o wznowienie postępowania wniesioną po upływie przepisanego terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. W orzecznictwie dominuje stanowisko, że wymaganie oparcia skargi na ustawowej podstawie nie zostało wypełnione wówczas, gdy skarżący wskazuje na ustawową podstawę, która w rzeczywistości nie wystąpiła (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CZ 50/05, z dnia 7 lipca 2005, IV CO 6/05, Biul. SN 2005, nr 9, s. 18, z dnia 10 lutego 2006 r., I PZ 33/05, OSNP 2007, nr 3-4, poz. 48, z dnia 24 stycznia 2007 r., III CZ 1/07, wyrok z dnia 16 maja 2007 r., III CSK 56/07, postanowienie z dnia 30 maja 2007 r., IV CZ 22/07, z dnia 26 września 2007 r., IV CZ 47/07, z dnia 22 stycznia 2009 r., II PZ 42/08, z dnia 13 lutego 2009 r., II CZ 97/08, z dnia 19 marca 2009 r., III CZ 12/09, z dnia 12 marca 2010 r., III CZ 6/10, z dnia 19 marca 2010 r., II PZ 5/10, z dnia 17 czerwca 2010 r., III CZ 18/10, wyrok SN z dnia 22 lipca 2010 r., I CSK 601/09, postanowienie z dnia 14 kwietnia 2011 r., II UZ 10/11, z dnia 18 kwietnia 2011 r., III UZ 6/11, z dnia 20 maja 2011 r., III CO 5/11, OSNC 2012, nr 2, poz. 21, z dnia 25 maja 2012 r., I CZ 35/12, z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 38/12, z dnia 14 czerwca 2012 r., I CZ 51/12). Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę przychylił się do tego stanowiska. Skarżący powołując się na podstawę restytucyjną nie wykazał, że w rzeczywistości podane okoliczności i dowód wypełniają jej przesłanki. Prawidłowo zatem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę na podstawie art. 410 § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).